

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN OSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 8 korona.

Nyilttér soronként 50 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

IV-ik Károly magyar király.

Első Ferencz József halálával az ausztriai császári és magyar királyi uralkodást Károly Ferencz József trónörökös vette át. Az új uralkodó Ausztriában mint I-ső Károly, Magyarországon mint IV-ik Károly fog uralkodni. A király proklamációt intézett népeihez, mely Magyarországon Tisza István gróf, Ausztriában Körber Ernő dr. ellenjegyzésével, azonos tartalommal jelent meg. A királyi szózat így hangzik:

Népeimhez!

Házammal és hű népeimmel együtt mély megindulással, megrendülve állok ama nemes uralkodó ravatalánál, aki közel hetven éven át viselte gondját a monarchia sorsának.

A Mindenható kegyelme kora ifjúságában hívta a trónra őt és erőt adott neki, hogy késő aggkoráig, súlyos emberi szenvedéstől meg nem ingatva és meg nem törve, kizárólag uralkodói tiszte és népeinek forró szeretete által eléje szabott kötelességeinek szentelje magát.

Az ő bölcsesége, belátása és atyai gondoskodása alkotta meg a békés együttélés és szabad fejlődés állandó alapjait; súlyos zavarok és veszélyek közül, jó és rossz időkön át ő vezette Ausztria-Magyarországot a béke hosszú, áldásos idején keresztül a hatalomnak arra a magas polcára, amely ma, hű szövetségesekkel karöltve, állja a harcot mindenfelől reá-törő ellenséggel szemben.

Az ő művét kell folytatnom és befejeznem.

Viharos időben lépek őseimnek fenkölt elődöm által teljes fényében reám hagyott tisztes trónjára.

A cél nincsen még elérve. Nem tört még meg ellenségeinknek az a balhiedelme, hogy támadásaik folytatásával legyőzhetik, sőt szétrombolhatják a monarchiát.

Egynek érzem magam népeimmel abban a hajthatatlan elhatározásban, hogy végigküzdjem a harcot olyan béke kiküzdéséig, amely biztosítja a monarchia fennállását és a zavartalan továbbfejlődés szilárd alapjait.

Büszke bizalommal számítok reá, hogy hős véderőm, népeim áldozatkész hazaszeretetére támaszkodva, hű fegyverbarátságban a szövetséges haderőkkel, Isten segítségével vissza fogja verni az ellenség összes támadásait s győzelmes befejezéshez juttatja a háborút.

Éppen olyan megingathatatlanul bízom abban, hogy monarchiám, amelynek hatalma a benne egyesült két államnak régi törvényekben megirt, harcban és veszélyben újra megpecsételt elválaszthatatlan

lan sorsközösségében rejlik, be- és kifelé megedzve és megerősödve fog ebből a háborúból kikerülni. És bízom abban is, hogy az összetartozandóság tudatától és mély hazaszeretettől áthatva, a küllellenség leverésére áldozatkész elszántsággal egyesült népeim együtt fognak működni a békés erőpótlás és megújulás munkájában is, hogy a belső virágzás, fejlődés és megerősödés korszakát biztosítsák a monarchia két állam s a hozzájuk csatolt tartományok, Bosznia és Hercegovina számára.

Amidőn az Ég kegyelmét és áldását kérném magamra, házamra és szeretett népeimre, a Mindenható színe előtt togamod, hogy az őseim által reám hagyott örökségnek hű sáfárja leszek.

Mindent meg akarok tenni, hogy mielőbb elmúljanak a háboru áldozatai és borzalmái; újból meg kívánom népeimnek szerezni a béke áldásait, amint ezt fegyvereink becsülete, államaimnak és hű szövetségeseimnek létérdeke és ellenségeink daca megengedi.

Népeimnek igazságos, szeretetteljes fejlődése akarok lenni: az alkotmányt és törvényt tiszteletben kívánom tartani. Gondosan fogok örködni a jogegyenlőség felett. Állandó törekvésemet népeim erkölcsi és szellemi javának előmozdítására, a szabadság és jogrend oltalmára és arra irányítom, hogy a társadalom munkás tagjai számára becsületes munkájuk gyümölcsét biztosítsam.

Elődömtől örökölt drága örökségem korona és nép kölcsönös ragaszkodása és bizalma is. Magasztos, de súlyos uralkodói hivatásom kötelességeinek teljesítéséhez ebből merítek erőt.

Ausztria-Magyarország elpusztíthatatlan életerejében vetett hittel, népeim iránt érzett mélységes szeretettől áthatva, állítom életemet és minden erőmet e magasztos feladat szolgálatába.

Kelt Bécsben, 1916. nov. 21-én.

Károly s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit, november hó 26-ikától, az érkezés sorrendjében a következőkben közöljük:

Budapest, nov. 26.

(Hivatalos.) Keleti harctér. Mackensen vezértábornagy hadserege: A dunai hadsereg elérte Alexandria vidékét. Az átkelésnél, amelyet a beállott áradás különösen megnehezített,

Luciech sorhajókapitány parancsnoksága alatt álló os. és kir. dunai flottillának és Gangl vezértábornagy osztrák-magyar utász osztagainak kiváló szerepe jutott.

József főherceg vezérezredes hadsereg arcvonala: Német lovasság gróf Schnatov altábornagy vezetése alatt az alsó Olttól keletre egy ellenséges lovasosztályt visszavetett. Rimnik Valcsát az Olt völgyében elfoglaltuk. Tovább keletre, ahol az ellenség még heves ellentállást fejt ki, csapataink közelednek Curtea de Argeshez. Orosz száznadnak újabb támadása és a Békástól délnyugatra eső vidéken ismét eredménytelen volt.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege: Orosz osztagokat, amelyek Cziczki közelében, a Stírj felső folyásánál előrenyomultak, tüzelésünkkel elűztük.

Olasz harctér. A Karszt fensíkon az ágyuharc időnként valamivel élénkebb volt. A karinthiai határterületen az ellenséges tüzérség egyes helységeket lött.

Délkeleti harctér. A helyzet változatlan. Höfer.

Berlin, nov. 26.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről. Rupprecht bajor trónörökös hadserege: Ködös, esős időjárás mellett nem volt nagyobb harci tevékenység.

A trónörökös hadserege: Az apremonti erdőben, St. Michieltől keletre, francia gyalogság erős tüzérségi előkészítés után támadott. Visszavertük.

Keleti hadszíntér. Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A keleti tengerpart közelében, Smorgontól északra, valamint a segari arcvonalon az ellenséges tüzérségi tűz fokozódott. Több orosz osztagokat, melyek közvetlenül a tenger mentén, Krasztyn vidékén előrenyomultak, visszavertük. Ludendorf.

Budapest, nov. 27.

(Hivatalos.) Keleti harctér. József főherceg vezérezredes hadsereg arcvonala: A Turn-Szeverinnél megvert ellenség délkeleti irányban visszavonult. Osztrák-magyar és német csapatok üldözik. Ezekben a harcokban szerzett zsákmányunk 28 tisz, 1200 főnyi legénység, 3 ágyú, 27 telt lőszerkocsi és 800 megrakott szekér. A dunai kikötőben is gazdag zsákmány jutott kezünkre. Az Olt alsó folyásától keletre, Alexandriától északra és délre elértük a Vedeasza-kaszt. Az Olt felső folyásánál az ellenséget a Topolgu-szakasz mögé vetettük vissza és Tigvenitől keletre áttörtük az ellenséges állást, mely alkalommal 10 tisz, 400 főnyi legénységet elfogtunk és 7 gépfegyvert zsákmányoltunk. Több orosz zászlóaljnak a Negrisora völgytől északra csapataink ellen intézett támadása eredménytelen maradt. A Ludova területén visszavertük ellenséges felderítő osztagokat. Az Orsova és Ruszcsuk között fekvő dunai kikötőkben eddig 6 gőzhajót és legnagyobb részt rakománnyal telt 80 uszályhajót vettünk birtokunkba.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A helyzet változatlan.

Olasz és délkeleti harctér: Nincs különös esemény. Höfer.

Berlin, nov. 27.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről. Rupprecht bajor trónörökös hadserege:

portja: A Somme területén csak gyenge tüzelés. A franciák este tüzelés nélkül megkísérelték, hogy a St. Pierre-Vaast erdő déli részében benyomuljanak. Az árokvédők gépfegyvertüzelése és a tűzértség gyorsan megkezdett zárótüze visszaverte őket.

A trónörökös hadserege: St. Mihieltől keletre egyik őrsünk ellen intézett francia vállalkozás megheiusult.

Keleti harctér. Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege: Nincs ujság.

Balkán harctér. Mackensen vezértábornagy hadserege: Dobrudzsában az orosz lovasság és gyalogság több támadást intézett, melyek megheiusultak. Bolgár zászlóaljok előretörése Erchesechtől keletre visszavetette állásaink előteréből az ellenséget. A dunai hadsereg megtörve a románok ellenállását, előrehalad.

Macedóniai arcvonal. A Prespa-tó és Cserna között heves tűzértségi harc. A Paralovától délkeletre levő magaslatok ellen intézett erős támadások német vadászszázaljak szívós kitarításán megtörttek. Ludendorf.

Budapest, nov. 28.

(Hivatalos.) Keleti harctér. József főherceg vezérezredes hadserege arcvonal: Tegnap átkeltünk az Olt folyón. Az Irgesu völgyben elfoglaltuk Curtes de Argeat. Az erdélyrészi keleti arcvonalon tábori őrsünk erős orosz feldeítő osztagokat visszavertek.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege arcvonal: Különös esemény nem történt.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. Hófer.

Berlin, nov. 28.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről: Rupprecht bajor trónörökös hadserege: Nagyobb harci esemény nem volt.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonal: Dünaburgtól délnyugatra időnként meg erősödött az orosz tűzértség tüzelése. Egyébként a tenger és a Dnyeszter között lényeges esemény nem történt.

Balkán harctér. Mackensen vezértábornagy hadserege: Dobrudzsában csakély volt a harci tevékenység. A dunai hadsereg tért nyert. Giurgiut tegnap elfoglaltuk.

Macedóniai arcvonal: A Prispától és a Cserna közt tegnap heves tüzelés vezette be azokat a támadásokat amelyeket Trnova, Monasztirtól északnyugatra és Makova közt a Cserna könyökben, valamint Crunistnél az oroszok, olaszok, franciák és szerbek intéztek a német-bolgár vonalak ellen. Az entent csapatok nagy közös támadása teljesen megheiusult. Az ellenség tűzértségi és gyalogsági tűzünk megsemmisítő hatása alatt súlyos veszteségeket szenvedett, anélkül, hogy legcsekélyebb eredményt ért volna el. Ludendorf.

Gyászünnepi közgyűlés és őszi rendes közgyűlés.

Szilágyosmilyó r. t. város képviselőtestülete 6 fősége I. s. Ferencz József király elhunyt alkalmából, 1916. november hó 27-ik napján délelőtt tíz órakor kezdődőleg, a városi szálloda emeleti részében levő ideiglenes gyűléstermében, Donogány János polgármester elnöklése alatt gyászünnepi közgyűlést tartott.

A gyászünnepi gyűlést, melyben a képviselői tagok kivétel nélkül fekete diszruhákban jelentek meg, a polgármester a következő beszéddel nyitotta meg:

Tekintetes képviselőtestület!

Első Ferencz József apostoli királyunk megtért őseihöz.

Nagy és nemes lelke elhagyta porhüvelyét, és ezután az örökkévalóságban öröklik népei és nemzetünk sorsa felett.

Nemzetünknek a nagy király halálával súlyos bánat érte és bánatunkat, illetve gyászun-

kat fokozza, hogy a legterheesebb és vészes időkben zúdult reánk a csapás.

Mély megrendüléssel vesszük tudomásul a magasságos ég akaratát és Istenben való hittel megbizunk benne, kérve Öt, hogy jószágával és kegyelmével hártsa el sokat szenvedett nemzetünk fölül a veszfelhőket, jöjjön el egy jobb kor, mely után milliók ajka epedez.

Nemzetünk már több mint két éve állandóan gyászol, gyászoljuk a legjobb és legnemesebb fiainkat, akik értünk elhullának. Mi, akik a panaszbán, a szenvedésben meggedzöttünk, mégis fájdalmasan megrendülve sóhajtok fel, mert nemzetünk bölcs uralkodóját, atyját vesztette el.

Indítványozom, hogy fájdalomunk és gyászunk jeléül a m. kir. kormány előtt részvétünket fejezzük ki és a következő táviratot küldjük:

„Szilágyosmilyó város közönsége a magyar nemzetet és hazánkat szeretett öreg királyunk elvesztésével ért csapás felett Isten akaratában mély megrendüléssel megnyugszik és a fájdalom súlyos terhének viselésében a maga részét ki veszi.”

A polgármester után dr. Gáspár Gyula ügyvéd, bizottsági tag a következő gyászbeszédet tartotta:

Még ebben a világrendítő véres fergetegben is, amely katasztrófális erővel zug át egész világrészeket, megdöbbentő erővel hat a hír:

Meghalt a király!

Ugy éreztük, mintha pillanatra megpihent volna a szörnyű vihar, hogy helyet adjon a halál komor fenségének és az elmúlás ünnepi csendjének.

Osztrák hadsereg emelte a trónra és a gyászba borult magyar nemzet kíséri sirjához.

E két végletes mozzanat között esik egy hosszú élet; telve az emberi méreteket meghaladó szenvedéssel, az emberi képzelő erőt megoszfólagó tragédiákkal és a kötelesség teljesítésének soha felül nem mult ragyogó példáiával.

Soha király annyit nem szenvedett, mint a mi királyunk, soha nemzet annyi megpróbáltatáson nem ment keresztül, mint a magyar nemzet.

Király is, nemzet is csodás erővel bírta a legszörnyűsebb sorscsapásokat; ott álltak mindketten emelt fővel a végzet viharában és itt dobbant össze először a szívük, itt találtak egymásra és akik előbb bizalmatlanul, gyanakodva, csaknem ellenségesen tekintettek egymásra: király és nemzet egybeforrtak a közös szenvedésben és felismerték, hogy kivételes ember a király és kivételes nemzet a magyar.

A béke fejedelme volt; köztudattá vált, hogy az ő személye tartja fenn a világékét és ime, vértengerből kel fel a napja és vértengerben áldozott le.

Micsoda szív és micsoda lélek lehetett az, amely összeomlás nélkül tudta elviselni, hogy a végzet kegyetlen, durva kézzel szakított el mellőle mindenkit, aki szívének kedves volt, aki reménye, büszkesége és életcélja volt; testvérei, egyetlen fia, hitvese, trónjának későbbi várománya mind a legtragikusabb módon szakadtak el tőle.

És amikor a sors őket elragadta tőle, amikor ott állott a tragikai fenséget elérő magasztos egyedülvalóságában és elhagyatottságában, ott állott, mint a kötelességteljesítésnek ércből faragott szobra, akkor, mintha a végzet még mindig nem elégedett volna meg megpróbáltatásával: egész Európa föltámadt ellene, hogy megfossza trónjától, országaitól és népeitől, hogy a római császárok büszke utódja legyen a legárvább a föld kerekén.

És most sem tört meg az agg király, a világtörténelem példátlan alakja, — és ő, aki egész életét a béke művének szentelte, fiatalos erővel, acélszívósággal áll sikra, hogy megvédje észak-ázsiai örökségét, megtartsa utódainak a trónt, megmenntesse országait és népeit, sikra száll a sir küszöbén, akkor, midőn már a kapuczinusok templomának komor sirboltja várt reá.

És itt kellett hagynia országait és népeit a legnagyobb viharban, amely valaha tombolt a világon; homályosuló szemei vér és tüztengerre estek; és nem adatott neki megérnie a diadalmas békét és örök titokként zárult el előtte a jövő, népei jövődjéje.

Elérte azonban a legfőbb jót, amit fejedelm elérhet, megértette nemzetét és nemzet megértette őt, látta népeit, látta az ő magyar nemzetét legendás hősiességgel sikra szállani, a haza és a trón megvédésében; fölismerte, hogy a magyar nemzet példátlan királyhűsége és hazaszeretete örök és megdönthetetlen biztositéka a Habsburgok trónja fennmaradásának, megtudta, hogy nem élt hiába; mert megszerzte népeinek és ezek között első sorban a magyar nemzetnek ragaszkodását, szeretetét és hódolatát és megszerezte ezzel trónjának ércnél biztosabb támasztát, amelyen földi hatalom erőt nem vehet.

Meghalt a király!

Világtörténelmi alak száll vele a sirba, aki minden időközön át ragyogó példáját nyújtotta a férfui és fejedelmi erényeknek.

Nemsokára bezárul mögötte a sirbolt ajtaja, eltűnő alakja az árnyak birodalmán át a világtörténelemben vonul; ködbevesző alakját könnyes szemmel és meghatott szívvel kísérik, mert igaz ember és nagy fejedelm volt: erő, bölcsesség és szeretet vezette uralkodását.

A nagy figyelemmel hallgatott beszéd után a közgyűlés — azzal, hogy Faragó Sándor városi tisztügyész indítványára, úgy a polgármester, mint dr. Gáspár Gyula beszédeit jegyzőkönyvbe megörökíteni rendelte — a polgármester indítványát egyhangulag elfogadta.

Ezzel a gyászünnepi közgyűlés befejezést nyert és negyedórai szünet után ugyancsak Donogány János polgármester elnöklése alatt kezdetét vette az V-ik rendes őszi közgyűlés.

A rendes közgyűlés tárgysorozatának elővétele előtt az elnökölő polgármester bejelentette a közgyűlésnek, hogy a szokásos polgármesteri évi jelentés nyomdai akadályok miatt elő nem terjeszthető, — azután a dr. Petruska Leó járásbíró hirtelen elhunyt fölött fejezte ki részvétét. A gyűlés a járásbíróság vezetőjéhez részvétírtat intézését határozta el.

A közgyűlés 22 pontjából álló tárgysorozatát az V-ik hadikölcsőre való aláírás nyitotta meg. A közgyűlés névszerint való szavazással, de a jelenlévők összes egyhangú szavazatával, a város különböző alapjaiból az V-ik hadikölcsőre 15,000 korona hozzájárulást szavazott meg a polgármestert a határozat jogerőre emelkedésére való tekintet nélkül az aláírás megtételére utasította.

A Lajos Hengermalom és Villamosmű Részvénytársaság csődtömeggondnokának a villamárak fogyasztás árának felemelésére irányzott kérését, névszerint való szavazással, az összes jelenlévők szavazatával annyiban, hogy a közfogyasztásra való áramért a város által fizetett általánosösszeget ez év november 1-től havonként 150 K-val fölemelte, és megengedte, hogy a magánfogyasztóktól hektovattóránként az eddiginél 2 fillérrel magassabb, tehát tíz fillért, az általányst fizetőkét pedig az eddig megállapítottaknál 20%-kal magasabb díjat szedhessen. — Ezen fölemelés ellen egyedül Faragó Sándor városi tisztügyész szólalt fel és indítványozta, hogy a mostani árak maradjanak érvényben, annál is inkább, mert az áremelés már egy ízben a csődtömeggondnok kérésére megadatott és a megkötött szerződés értelmében a tömeg köteles az áramot áremelés nélkül is szolgáltatni. A közgyűlés azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kényszerhelyzetnek engedni kell, mert ha az áremelést meg nem adja, a villamérő szolgáltatás megakad. Ez pedig előre nem látható károkat és kellemetlenségeket okozna, úgy az egyeseknek, mint a köznek, — különösen azon kényszerítő körülménynél fogva, hogy sem petroleum, sem gyertya ez idő szerint be nem szerezhető s így ha a villanyvilágítás szünetel, városunkban semmiféle világítás nem lesz. Máskülönben is az áraknak minden téren tapasztalt rohamos emelkedésével a most megszavazott áremelés még nagyon is enyhének mondható.

A csődtömeggondnoknak azon másik kérését is teljesítette a képviselő, hogy az üzemhez fölhasznált 100 köbméter tűzifa árát kedvezményesen, méterenként csak 15 koronába számította s ezzel a csődtömegnek újabb 615 koronát ajándékozott.

A tisztviselői személyi pótlékok tárgyában tett polgármesteri előterjesztést és javaslatot a képviselő névszerint való szavazással elfogadván,

az összes tisztviselők személyi pótlékát felemelte és fizetéspótlék címén a már előbb egyes tisztviselők részére megszavazott pótlékokkal együtt összesen 8700 korona, a nyugdíjajándékos megállapításánál is beszámítandó fizetéspótlékokot, illetve fizetésfelemelést állapított meg.

Véglegesen rendezte a közigazgatási alkalmazottak újabb háborús segélyét is olyképpen, hogy a közigazgatási tisztviselők részére 48,100 korona alapfizetés után 16,885 korona háborús segélyt, — a szorosan vett közigazgatási ágazatban alkalmazott altisztek, rendőrök, szolgák és utkaparók részére 8800 korona alapfizetés után 3875 koronát, — végül a díjnokok részére 5657 korona alapfizetés után 3150 koronát és így összesen 62,657 korona fizetés után összesen 23,910 korona évi háborús segélyt állapított meg, — utasítván a polgármestert, hogy ezen háborús segélyt, addig is, míg a kormány által kilátásba helyezett háborús segély megérkezik, a segélyek kifizetését teljesíttesse.

Balaskó Sándor és Lauthner Antal adóhivatali becsüsök részére, eddigi évi 120—120 korona lakbérük helyett évi 240—240 korona lakbért állapított meg.

Az 1917-ik évre szóló városi költségvetést az előterjesztettől csakély eltéréssel elfogadta és a háztartási pénztár költségvetését 297,546 korona 55 fillér szükséglettel, 155,946 korona 88 fillér fedezettel, 141,581 korona 67 fillér hiánnyal és a kimutatott 128,710 korona 61 fillér adóalap után kivetendő 110%-os községi pótdóval, — a szegényalap költségvetését 6455 korona szükséglettel, ugyanannyi fedezettel, — a közuti alap költségvetését 31,643 korona 74 fillér szükséglettel, ugyanannyi fedezettel, — a tiszti nyugdíjalap költségvetését 10,990 korona szükséglettel és ugyanannyi fedezettel megállapította és a költségvetést a vármegye törvényhatósági közgyűléséhez felterjeszteni rendelte.

A képviselőtestület a költségvetésnek a tanács által előterjesztett, nyomtatásban bemutatott eredeti szövegében, a végeredményt nem változtatva azon módosítást tette, hogy Neszedva János nyugalmazott állatorvos, mint kirendelt helyettes huzvizsgáló részére, az 1917-ik évre szóló hatályos, negyedévi utólagos részletekben fizetendő 200 korona drágasági pótlék fedezésére 1200 kor. előirányzat helyett a költségvetésbe 1400 koronát állított be.

Még többnyire magánosokat érdeklő segélyezési, taksamegvaltási, legelődíj, bikadíjtörési kéréseket intéztek el és a felhajthatatlan közmunkatartozásokból 1400 koronányi hátralek törlesztését rendelték el s azzal a gyűlés befejezést nyert.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Gyászistentisztelet a ref. templomban. A szilágyosomlyói ref. templomban november hó 30-án, a király temetése napján, d. e. 9 órakor gyászistentisztelet lesz, amelyen Csighy Sándor segédlelkész predikál.

— Esküdtbírószági elnök. A debreceni kir. ítélőtábla elnöke a zilahi kir. törvényszéknél az 1917. év tartamára az esküdtbírószági elnökvé Perjessy Mihály dr. kir. kuriai bírót, helyettesévé pedig Szilágyi Lajos dr. kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— Nyugdíjazás. Oziple Sándor kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bíró, a zilahi kir. törvényszéktől a napokban önként megvált és nyugalomba vonult teljes fizetéssel és lakbérnyugdíjjal. Nevezett táblabíró sok éven át működött a zilahi kir. törvényszéknél mint vizsgálóbíró s mint tanácsvezető. E minőségében a bírói karnak hasznos tagja volt.

— Népkönyha. A Vöröskereszt-egylet helybeli fiókja tegnapelőtt a városházánál, Donogány János polgármester elnöklete alatt tartott gyűlésben elhatározta, hogy városunkban népkönyhát állít fel az állami elemi iskola udvarában. A tervezet szerint naponként 100 adag ebéd — egy tányér étel — lenne kiosztva. Az adag ára körülbelül 40—50 fillér körül fog megállapítani.

— Megdőböntő haláleset. November hó 24-én délelőtt Petruska Leó dr., a szilágyosomlyói kir. járásbírószági rokonaszenes bírójának bíróság helyiségének folyosóján rosszul lett,

összeesett és néhány perc múlva egyik bírótársának szobájában kiszenvedett. Petruska bíró hivatalában pontos, igazságos, lelkiismeretes bíró volt, akinek halálát nemcsak bíró és hivatalnoktársai, hanem az ügyvédi kar minden tagja is őszintén fájlatja. Péntek nap a szóbeli panaszok felvétele alkalmával hivatása teljesítése közben érte utól a halál. Ugy halt meg, mint a jó katona a harctéren. — Temetése vasárnap délután 3 órakor nagy közönség részvételével ment végbe. Temetésén ott voltak dr. Perjessy Mihály kuriai bíró, a zilahi kir. törvényszék elnöke, a szilágyosomlyói, krasznai, zilahi, zsbói járásbírószági bírái. Koporsóját a szilágyosomlyói kir. járásbírószági, a szilágyosomlyói ügyvédi kar díszes koszorúin kívül még számos koszorú díszítették. Haláláról a család következő gyászjelentést adta ki:

„A legbánnatosabb szívvel jelentjük, hogy a végtelenül szeretett jó férj, apa és vő dr. Petruska Leó, a szilágyosomlyói kir. járásbírószági járásbírója, 1916. november 24-én délelőtt hirtelen meghalt. Kihűlt földi részeit 1916. november 26-án délután 3 órakor fogjuk átadni az örök nyugalomnak a szilágyosomlyói róm. kath. sírkertben. Mint villámcsapás ért bennünket a szörnyű gyász, Istentől várunk vigasztalást. Aldás s béke vele! Szilágyosomlyó, 1916. november 24. Özv. dr. Petruska Leóné szül. Telegdy-Schönstein Klára, neje. Petruska Klára, leánya. Petruska Antal, atyja. Petruska Antalné, anyja. Özv. Telegdy Mártonné, anyósa. Schönstein Ferenc és Schönstein Ferencné, ne-jének örökbefogadó szülei.”

Ezenkívül a szilágyosomlyói kir. járásbírószági tagjai is külön gyászjelentést adtak ki.

— Köszönetnyilvánítás. Szeretett és boldog emlékü kartársunk, Dr. Petruska Leó kir. járásbíró elhalálozása és temetése alkalmából koszorúmegváltás címén Dr. Rosenberg Zoltán ügyvéd 30 koronát, Dr. Schvarcz Sándor ügyvéd 20 koronát juttattak kezeimhez valamely jótékony célra. Fogadják a nevezettek kegyeletos cselekedetükért hálás köszönetemet annak kijelentése mellett, hogy az 50 koronát elhalt kartársunk hivatalos állására való figyelemmel az Országos bírói és ügyészi egyesület pénztárába a bírák és ügyészek árvának segélyezésére létesített alaphoz csatolás végett küldtem be. Szilágyosomlyó, 1916. november 29. Muzaay János, kir. vezetőjárásbíró.

— A denaturált szeszre a zilahi m. kir. pénzügyigazgatóság közli, hogy a m. kir. pénzügyminiszter a zár alá helyezett szeszből denaturált szesz készítésre a Gschvindt-féle szeszgyár részvénytársaság részére 210 hektoliter szeszt bocsátott rendelkezésre s az ebből előállított denaturált szeszt vállalkozó a következő áron köteles eladni. 1) Denaturált szesz nagykereskedőknek: hordó nélkül legfeljebb 225 korona, hordóban 235 korona, palackokban üveggel együtt 260 korona 100 hl-fokonként. 2) Denaturált szesz kisárusok részére 100 hl-fokonként: hordónélküli eladásnál 240 korona, palackokban (üveggel együtt) 265 korona. A kisárusok a denaturált szeszt a fogyasztók részére 90 fok alkoholtartalommal palackokban literenként, üveggel együtt legfeljebb 2 korona 80 fillérért, kimérve pedig 2 korona 60 fillérért adhatják. A gyár a szeszárusokat a szükséglet arányában elfogja látni denaturált szesszel, amennyiben hozzá fordulnak.

— Városi belsőségek értékszámítása. A városi belsőségek értékszámításáról és a telekbecslés elméletéről érdekes és jelentős tanulmányt írt Abrahám Sándor mérnök, Szilágyosomlyó város tanácsosa. Az ingatlanértékelés különösen ma, a háborús adótörvények megalkotása után, igen fontos feladat, Abrahám könyve pedig sok új és értékes véleménynyel szolgál. A könyvről a „Budapesti Hírlap” a következő sorokban emlékezik meg:

A tanulmány szerint a városi telek értékét eddig mindig becsléssel állapították meg. Ennek az eljárásnak azonban már az alapelve hibás volt s a mellett sikeres becslést végző szakértő egyéni képességein, jóhiszeműségén és megbízhatóságán fordult meg, anélkül, hogy ennek szakszerű ellenőrzésére alkalmas mód rendelkezésre állt volna. Minthogy ma már az ingatlanértékelés hatósági feladat lett, föltétlenül szükséges a szakértő egyéniségből származó befolyásnak háttérben szorításával a becslés munkáját szabályozni és értékszámító műveletté fejleszteni. A tanulmány ezután ismerteti a városi telek kiszabásának módját és föltételeit, ezek

értékelésének alapvető nézőpontjait, az eddig alkalmazásban lévő becselő-elveket és a hatósági érték-megállapításra érvényes rendelkezéseket. Annak kimutatása után, hogy a régebbi eljárások a forgalmi értékek megállapítására alkalmatlanok, a városi belsőségek értékmeghatározására új alapelveket állít föl és ezeket matematikai formába önti. Rámutat az értékmeghatározó módok pontossági mértékének fontos szerepére, végül ismerteti a magyar városok telkesítő viszonyait és utal arra a nehézségre, a mit a nemzeti vagyon fölszámításánál a városi statisztika kezdetlegessége okoz. A könyv szerző kiadásában jelent meg és négy korona az ára.

— A délutáni tejes kávé országos tilalma. A délutáni tej és tejeskávé-tilalom eddig csak a fővárosban volt érvényes. Kürthy Lajos báró, a Közlekedési Hivatal elnöke azonban a napokban országos érvényű rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a törvényhatósági joggal felruházott városokban is tilos a kávéházakban a tej és tejeskávé kiszolgálása. A rendezett tanácsú városokban a rendelkezés az illetékes vármegyei alispán joga, aki a helyi viszonyok figyelembevételével fog intézkedni.

Hadikölcsönt jegyezni mindenkinek hazafias kötelessége!

Legujabb!

Budapest, nov. 29.

A sajtóhadiszállás közli, hogy az ellenség Pitesit kiürítette.

(Hivatalos.) Keleti harctér. József főherceg vezérezredes arcvonala. Falkenhayn gyalogsági tábornok hadserege: Oláhországban győzelmesen nyomul előre. Erős orosz támadások az erdős Kárpátokban és az erdélyi keleti arcvonalon megfúszultak. Az osztrák-magyar és német csapatok szívós kitartásán állásainkat megtartottuk, néhány árokrészért még folyik a harc. Höfer.

Balkán harctér. Mackensen vezértábornagy hadserege: A Duna-hadsereg mozgulatai a tovább északra működő haderőkkel összhangban vannak. Dobrudzsában csakély volt a harci tevékenység.

Macedóniai arcvonal. Az antántnak délről megindított tehermentesítő offenzívája meghiusultán, Monasztirtól északnyugatra csak részleges előretörést kísérelt meg, de ez alkalommal sem tudott előnyöket szerezni. Ludendorff.

A menekültek marháinak eladása.

Szilágyvármegye területére behozott menekült szarvasmarhák, a hadiállattársaság által Szilágyosomlyón a Berger-féle szeszgyár udvarán, minden pénteken, Szilágykrasznán pedig minden kedden, a Goldberger-féle szeszgyár udvarán készpénzfizetés mellett adatnak el. Közlelbi felvilágosítással a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség Zilah, szolgál.

A zilahi kir. törvényszéktől.

1325/5—1915. sz.

Hirdetmény.

A kir. törvényszék közli, hogy dr. Moldován Géza krasznai kir. közjegyző irodáját 1916. november 15-én megnyitotta.

Zilah, 1916. nov. 19. Kapeller Zoltán s. k., kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

Tatay,
segédhivatali tisztviselő.

— A nikkel huszfilléreseket folyó évi december 31-én a magánforgalomban elvesztik fizetőképességüket. A pénzügyigazgatóság felhívja a közönséget, hogy ezeket az érméket az állami pénztárnál mielőbb szolgáltatásuk be, illetve ezeknél, vagy az Osztrák-magyar bank pénztáraitól vas huszfilléreseket ellenében a torlódás elkerülése végett minél előbb váltsa be.

— Szalmacsizmát a katonáknak. Ujabb téli háború előtt állunk. Ellenségeink dűhe ismét egy tél kinszenvedéseit kényszeríti hőstestvéreinkre. A hadvezetőség minden lehetőt elkövet, hogy enyhítse a téli hadjárat borzalmait és ezért a katonai parancsnokságok felhívják a lakosságot, hogy hőstestvéreinknek szalmacsizmát készítsenek. Anyagot az állomásparancsnokságok adnak, a készítés módjára is kioktatják a jelentkezőket. A szalma-csizmakészítés mellett, hogy hazafias kötelesség, egyúttal szép keresetet is biztosít, mert a katonaság a végzett munkáért jól megfizet.

— Öt és félmillió háborús jótékonyági célokra. Magyarországon még nem voltak olyan eredményes gyűjtési akciók, mint azok, amelyeket Az Est indított a háborús emberbaráti célokra. Az Est első ilyen gyűjtés-akciója a háborúban megvakult hőseink ellátásának céljaira már az első hetekben százszázakat eredményezett. A nagyközönség adakozó kedve még most sem lankadt, úgy, hogy eddig 1.200.000 koronát meghaladó összeg gyűlt erre a célra. A kárpáti csatákban feldúlt magyar falvak építésére indított gyűjtést is közel 1.200.000 koronával zárta le Az Est. Amikor pedig a román árulás erdélyi testvéreinket hontalanná tette, az első héten naponta több százszor korona adomány folyt be és a jösszív áradata még most is ontja a pénzt, úgy, hogy ez a gyűjtés az 1³/₄ millió koronát már meghaladta. Az Est nagy publicitásának és népszerűségének megnyilvánulásai ezek a nagyszabású gyűjtések. A fentemlített összegeken kívül a hadiözvegyeknek, árváknak, rokkantaknak és a háború más csapása által közvetlen vagy közvetve sújtottaknak is befolyt 1¹/₂ millió koronán felüli összeg, úgy, hogy Az Est eddigi gyűjtései meghaladják az 5¹/₂ millió koronát. És ha megemlítjük, hogy az 5¹/₂ millió nem nagy adományokból, hanem nagyrészt a harctéren küzdő hősek és a szerény jövedelmű milliók filléreiből gyűlt össze, képet adtunk arról, hogy Az Est-et Magyarországon palotákban és kunyhókban egyaránt olvassák és szeretik.

Pénz.

Olyanok vagyunk mint a nehéz kórságból elszabadult lábadozó beteg; még érezzük tagjainkban a lezajlott betegség ottmaradt gyengeségét, de már tele vagyunk a megújulás ujjongásával.

Kiverve szervezetünkben a betörő gyilkos nyavalya és nekikészülődünk újra a mindennapi életnek, amint napról-napra nőni érezzük erőnket.

Országukba szorítottuk vissza, ott verjük az áruló román bandát!

Olyan volt mint egy rossz állom; az orvul támadó, nyájas képpel belopózó oláhcsorda s csak most érezzük valóságának, mikor Erdély határain túl menti az irháját.

Felébredünk, de valami hasznunk mégis volt ebből a nyomasztó állomból, mert megerősödtünk általa és ha eddig égett is bennünk a hazaszeretet tüze, ma már hatalmas lánggal lobog bensőnkben. Ha eddig szomjaztunk a győzelemre, most, mikor újra iszunk belőle még jobban epe-dünk utána.

Hanem ehhez a győzelemhez katona kell és fel kell őt ruházni, hogy meg ne vegye az isten hidege és fegyvert, tötényt

kell a kezébe adni, hogy tőlünk távol tartsa, bukásig kergesse elleneinket.

És a katona nem kőszobor, hogy beérje a dicsőség emlékével, táplálni kell, mégpedig jól táplálni, hogy elbirja a háború rettentő fáradsalmait.

És mindezekhez számtalanszor egy kell pénz, pénz és újra pénz.

Ezért szólítja fel a állam polgárait, leányait, jegyezzenek újra a hadikölcsönre, hogy legyen mivel kihuzni a végleges győzelmet.

Mert a pénz nem hull le az égből, nem terem a szántóföldön. Nem jól mondtuk, áldásnak onnan felülről jön az erő és a napsugár és az ember verejtékével öntözve ontja az életét, a sulyos pénzeket érőt, a drága magyar termőföldből. Gazdátlan, hazátlan, szánandó azonban az, aki azt hogy az a föld csak az övé és csak övé a kincs, amit belőle merit.

A hazának is van gazdája és ez az állam, amely rendbentartja a hazának háztartását. Joga volna ahhoz is, hogy azt mondja: „a Te jövőbe szóló jóvótod, a haza jóvótja úgy kívánja, ha van két tehened, egyet elvegyek belőle, ha apró jószág tarkalik házad körül, a felét elhajthassam és ide adod földet fele termését — ingyen, mert igy kívánja a haza.”

De az állam nem él ezzel a jogával, csak kölcsönt kér tulajdon gyermekeitől.

Amit kér, azért megfizet s amit kölcsön kér, azért olyan busás kamatot ad, amilyet még a híres angol bank sem adott a kamatról álmódó magyarnak. Akit a szíve nem kényszerít hadikölcsönre, azt vigye rá a legjobb, legbiztosabb üzletkötés eme valósága.

Olyasvalamiről is hallottunk harangozni, van olyan lelketlen, aki elássa, elrejtje ércpénz-aprópénzkészletét. Mi ugyan ilyet el nem hiszünk, mert a magyar ember eláthatja kincsét, ha betörő ellenség fenyegeti, de jól tudja, hogy győzelmek örömeiben, végleges győzelem reményében a haza elől eldugdosni, anyagilkosság bűnével vetekszik. Vagy nem ahhoz hasonlatos-e, a haza vérkeringéséből, pénzkeringéséből elszivni, kiszipolyozni az életbenmaradáshoz szükséges pénzkészletét?!

Ugyan hány szegény tulóvatos erdélyi honfitársunk siratja most az eldugott pénzét, amely biztosabban nyugodna, kamatozna a hadikölcsönkötvényekben.

Mert a haza testét megszagathatják, kifoszthatják, de vasmarkában erősen szorítja, megtartja és megvédelmezi fiainak rábizott pénzét — utolsó leheletéig, amely egyúttal a mi utolsó leheletünk is volna. De a haza él, dobog a szíve s most az újabb nagy győzelemnek utolsó lehet, hanem boldogan lélegzik, mert lezárta tesztéről a betolakodót.

És aki még most sem nyitja fel édes anyja — a haza előtt féltett ládáját, emlékezzék menekülő véreinkre. Amint reszkető inakkal vonszolták hevenyészett batyujokat, elhagyogatták féltett álatjaikat s az összegyűjtött pénzt, hogy pusztá életüket megmenthessék. Röngeteg harcban küzdenek értünk a haza katonái és a szövetséges vitézek, ők adják a halálmegvetést, az ellenségtől is megcsodált hősiséget, a fáradságot, az önmegtartózkodást, adjuk mi a pénzt, hogy küzdhessenek,

hogy megtarthassák nekünk azt, ami a mieink.

Milyen egyszerű, átlátszó dolog! Cserébe hitvány, mulandó ércet és papírt áldozni, hogy a mienk maradjon, hogy késő unokáink is maguknak mondhassák ezt a drága hazai földet, ahol „élned és halnod kell!”

B. J.

A Középszolnokmegye-zilahi Takarékpénztári R.-t. igazgatósága közhirre teszi, hogy az intézetnél elhelyezett betétek kamatliát 1917. évi január 1-től 4%-ban állapította meg.

A zilahi kir. törvényszéktől.

495—1916. sz.

Hirdetmény.

A néhai Moni Gyula volt szilágyssomlyói kir. közjegyző helyett 4000 korona közjegyzői biztosítékot betevő Általános Óvadékbank részvénytársaság ezen biztosíték kiadását kérvén, mielőtt a kir. törvényszék a kérelem tárgyában érdemi határozatot hozna, felszólítja mindazokat, akik erre a biztosítékra az 1886. évi VII. t.-c. 40. §-ánál fogva törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket három hónap alatt jelentsék be, mert különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedni.

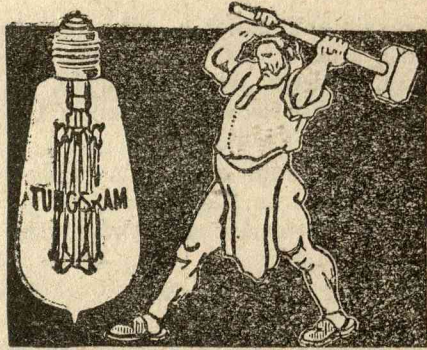
Zilah, 1916. április 6. Kapeller Zoltán, s. k., kir. tsz. bír.

A kladmány hitelül:

Tafay,

segédhivatali tisztviselő.

3—3



A »Tungram-lámpa«

gazdaságos, mert hosszú élettartama. A minőségért a gyár szavatol. — Kérje mindenütt a »Tungram« védjeggyel ellátott lámpát. Gyártja az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság UJPEST 4.

HAZAI GYÁRTMÁNYI

3—

Hirdetések

A „Szilágyssomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.